

Acta de la reunió de la IV Trobada de Societats Matemàtiques de Parla Catalana

Dates i hores: 3 de maig de 2014, 11:00 i 18:00, 4 de maig de 2014, 10:00

Llocs: Pati d'armes del Castell de Bellver, Palma. Sala Joan Perelló, Santuari de Lluc, Escorca

Assistents:

- *Societat Catalana de Matemàtiques SCM*
Mariona Petit (tresorera)
- *Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya FEEMCAT*
Victòria Oliu (presidenta), Sílvia Margelí (secretària), Raül Fernández (tresorer)
- *Associació de Professors i Mestres de Matemàtiques APaMMs*
Charo Martín (presidenta), Glòria Solà
- *Associació d'Ensenyants de Matemàtiques de les Comarques Gironines ADEMG*
Guillem Bonet (vicepresident)
- *Associació de Barcelona per a l'estudi i l'aprenentatge de les Matemàtiques ABEAM*
Pura Fornals (secretària)
- *Societat d'Educació Matemàtica de la Comunitat Valenciana Al-Khwarizmi SEMCV*
Amparo Monedero, Javier Palomo, Tomàs Queralt (secretari general), Vicent Perales
- *Societat Balear de Matemàtiques SBM-XEIX*
Aina González, Ana Belén Petro (vicepresidenta), Antònia Martorell, Biel Frontera (secretari), Catalina Pol, Daniel Ruiz (president), Guillem Llabrés, Jaume Monreal, Magdalena Martí, Maria Barceló, Mercè Llabrés, Pep Lluís Pol

Ordre del dia

1. Meridià de París

Na Victòria Oliu comenta que a partir de la reforma de la Plaça de les Glòries es va llevar el monument al metre. Es varen fer tota una sèrie de correus electrònics demanant que es mantengués el monument a la plaça. Es va respondre que es tendria en compte, però que de moment es deixaria a la Meridiana.

Amb tot aquest moviment es va proposar fer alguna activitat conjunta amb totes les societats, ja que en la mesura del meridià de París les terres de parla catalana foren protagonistes.

S'**acorda** fer una pàgina web on s'incorporin activitats d'aula, juntament amb diferents documents referents al metre. També s'**acorda** tractar les mesures tradicionals com a part del contingut de la pàgina. Primerament s'han de proposar noms per al projecte, que cada societat enviarà a la resta. Posteriorment es crearà una comissió amb gent de cada societat per elaborar el projecte.

2. Presentació de les diferents societats

Pren la paraula Mariona Petit, que explica les diferents activitats que fa la Societat Catalana de Matemàtiques, que depèn de l'Institut d'Estudis Catalans:

- L'activitat que fa conjuntament amb la FEMMCAT, SBM-XEIX i Al-Khwarizmi és la Jornada d'Educació al setembre.
- Activitats per a alumnes que duen a terme són les Proves Cangur (aquest curs amb més de 23.000 participants), els problemes a l'esprint (cicle superior de primària, 1r i 2n d'ESO, 3r i 4t d'ESO i Batxillerat) i el Marató de problemes (3r i 4t ESO). Enguany s'ha proposat la Copa Cangur, activitat iniciada a Itàlia basada en els enunciats de les Proves Cangur. A Catalunya hi ha hagut 5 seus, i es proposarà l'any vinent a més llocs (possiblement al País Valencià i a les Illes Balears).
- Com a activitats de divulgació, dia 21 de maig es fa una trobada matemàtica DDC: Divulgació-Difusió-Comunicació.
- Es publica la revista *Notícies* i una publicació conjunta amb la FEEMCAT sobre Educació Matemàtica *Nou Biaix*.
- Altres activitats a les què es donen suport són l'Estalmat, el Museu de Matemàtiques de Catalunya (MMACA) i l'Associació Catalana de Geogebra.

Pren la paraula Victòria Oliu, que explica el funcionament de la FEEMCAT, que aglutina diferents societats de Catalunya (ADEMGI, APMCM, APaMMs i ABEAM). S'està concretant la incorporació de Lleimat (associació de Lleida) a la FEEMCAT, i la Societat Matemàtica de les Comarques Meridionals (APMCM) està funcionant com a executiva, amb serveis mínims (quotes i fem matemàtiques) . Les activitats que organitza la FEEMCAT són:

- Fem Matemàtiques, que es prepara en tres fases: centres, provincial i nacional.
- Enguany, la fase estatal de l'Olimpíada Matemàtica de la FESPM es farà a Catalunya.
- Seminari Estatal de l'Estalmat, s'ha fet a Barcelona.

- Com a projecte s'ha proposat fer una trobada d'entitats que treballen en educació matemàtica, per oferir un espai de trobada. En un principi es va pensar per a finals d'aquest curs, però s'ha vist que és impossible. El problema es troba en la definició d' "entitat", ja que hi ha molts de grups i persones que hi fan feina i que podrien participar. Una idea seria la de fer una roda de 5 minuts en la que cada entitat explicàs ràpidament el que treballen, per després fer una presentació més extensa amb els interessats.

A continuació parlen les Associacions federades a la FEEMCAT:

- Des de APaMMs es fa l'olimpíada d'ESO, i l'activitat *+mates*, per a 5è de primària, amb dues fases, que té bastant participació.
- Des de Ademgi s'explica que l'activitat *Anem x+ mates* té molt d'èxit, enguany hi han participat més de 30 alumnes.
- Des d'ABEAM es destaca l'activitat de dibuixos matemàtics per a educació primària, que ha tengut molt bona acollida, i el grup de fotografia matemàtica, que organitza un concurs de fotografia, i edita un calendari amb les imatges que es presenten. Aquest curs es continua amb l'*Anem x + mates*, hi ha dos grups d'alumnes.

Després pren la paraula Tomàs Queralt, que explica l'organització de la SEMCV. A Castelló, primerament es va crear la Societat Castellonenca, que va organitzar les JAEM de 1991, la Societat d'Alacant, i posteriorment es va veure la necessitat de crear una societat que aglutinàs aquestes associacions. Llavors es va crear la SEMCV, que actualment té quatre càrrecs (President, Vicepresident, Tresorer i Secretari General), i diferents vocalies que organitzen diferents activitats:

- Una vocalia per a cada província, que organitzen l'Olimpíada matemàtica i cada any unes jornades (que es van rotant anualment a cada una de les províncies).
- Vocalia de l'Institut de Geogebra Valencià.
- Vocalia Projecte Estalmat, que pertany al consell assessor.
- Vocalia del Calendari matemàtic: en un principi es tenia suport de SM, però des d'enguany no col·labora. Ara s'ha aconseguit que participi la Diputació de Castelló.
- Vocalia de problemes olímpics, que fa una publicació periòdica (ja du 72 números). Es reparteixen exemplars als presents.
- Vocalia de Proves Cangur, en la que es col·labora amb les universitats.
- Vocalia de pàgina web.
- Vocalia de formació: s'ha organitzat formació online aquest curs, amb alguna sessió presencial. Ha tengut bona acollida.

- Activitat “corremates”, per a primària, enguany per primera ocasió, amb 150 participants a Castelló. En propers cursos s'intentarà ampliar a les altres províncies.

Una de les línies generals de la SEMCV és la de tenir presència en totes les iniciatives d'educació matemàtica que puguin aparèixer.

Per acabar, Daniel Ruiz presenta les diferents activitats de la SBM-XEIX, amb el calendari que edita anualment, i del que es reparteixen exemplars:

- Activitats de divulgació general, com ara diferents conferències. Es compta amb un grup de correu “amics de l'SBM-XEIX”, amb més de 600 persones que reben informació de les activitats de divulgació, i que no són socis.
- Proves Cangur: a les Illes Balears l'organització és autònoma, col·laborant amb la SCM. Enguany han participat prop de 4000 alumnes en diferents seus a Palma, Inca i Manacor. A Menorca, Eivissa i Formentera es fa a cada centre.
- Festa de les matemàtiques: s'organitza en diferents fases. Els guanyadors participen a l'Olimpíada Matemàtica de la FESPM.
- Sessions de preparació de l'Olimpíada Matemàtica de batxillerat, en la que solen participar una vintena d'estudiants.
- Es participa a la Jornada Conjunta d'Educació a setembre.
- Activitats per a primària: es va convidar a Àngel Alsina a fer una conferència i assistiren més de 125 mestres d'educació infantil i primària.
- També es participa en el Centre d'Aprenentatge Científicomatemàtic que el curs 2013-2014 no ha oferit cap activitat per decisió de la Conselleria d'Educació.
- L'any 2013 els esforços es varen concentrar en l'organització de les JAEM a Palma.

3. Premi Maria Antònia Canals

A la primera trobada de societats (2010) es va decidir que les societats Al-Khwarizmi, FEEMCAT i SBM-XEIX convocarien el premi Maria Antònia Canals, amb una periodicitat bianual. Es **decideix** la composició del jurat de l'edició de 2014: Carme Aymerich (FEEMCAT), Onofre Monzó (Al-Kwarizmi), Daniel Ruiz (SBM-XEIX), Carme Burgués (experta en didàctica), Sílvia Margelí (secretària). Es demanarà el representant del Nou Biaix. Es **decideix** mantenir la distribució del finançament dels premis de l'anterior convocatòria. També es **proposa** que els premis puguin tenir més difusió a través d'una entrevista, que es pot fer el mateix dia del lliurament de premis.

4. Jornada conjunta d'ensenyament

El tema que es **proposa** per a la Jornada conjunta d'Ensenyament és "100 anys de matemàtiques amb tots els sentits - Emma Castelnuovo, in memoriam". També es **decideix** canviar el format:

- Al matí, una primera part amb una conferència sobre Emma Castelnuovo. A continuació, diferents taules amb alumnes (i/o mestres i professors) mostrant diferent material manipulatiu que fan servir a les seves classes al pati, i per acabar una posta en comú amb algun expert que respongui preguntes.
- Després de dinar, petites comunicacions on els professors puguin explicar un poc més detalladament les experiències d'aula que han mostrat al matí els alumnes.

Es **decideix** la composició de la comissió organitzadora: per part de la SCM serien Mariona Petit, per part de la FEEMCAT Victòria Oliu i Glòria Solà, per part de l'Al-Khwarizmi Amparo Monedero i Onofre Monzó (pendent de consultar), i per part de l'SBM-XEIX Ana Belén Petro i una altra persona, pendent també de consultar.

Per part de l'SBM-XEIX es **proposa** fer una jornada paral·lela a Mallorca, ja que el desplaçament per a la jornada és molt difícil: s'oferiria la conferència en línia en algun espai de UIB, i la part de les experiències es faria amb mestres i professors de l'illa. La part de preguntes es podria fer via telemàtica (correu electrònic o missatgeria instantània).

5. Educació Infantil i Primària

La Societat Balear proposa el tema d'Educació Infantil i Primària. A Mallorca hi ha demanda d'activitats orientades a Educació Infantil i Primària. A les JAEM de Gijón es va formar un grup de mestres interessades en què hi hagués més presència d'aquestes etapes, i a les JAEM de Palma es va aconseguir una participació important: es podia seguir el programa de les jornades assistint només a comunicacions i tallers d'aquestes etapes.

A la junta de l'SBM-XEIX hi han dues mestres d'educació primària, i s'estan organitzant activitats per als docents (conferències i tallers). També està en projecte fer alguna activitat orientada als alumnes.

Des de la SEMCV no es fa res específic, llevat de l'activitat pilot de concurs matemàtic exposat anteriorment.

A l'Ademgi, en una de les assemblees es va demanar que es tingués més en compte aquestes etapes, tot i que en aquesta associació es té molt en compte (amb el grup *Perímetre*). La FEEMCAT ha pensat en fer una proposta amb la idea del "Dia escolar de les matemàtiques": un

tema que es pogués treballar des de P3 fins a 6è durant part del curs, i que posteriorment es pogués fer un dia per presentar el treball fet. També es podria fer formació específica als centres sobre aquest tema proposat. La FEEMCAT es va reunir amb el Departament d'Educació per tractar l'educació primària, encara que la proposta del Departament va ser la de fer "alguns concursos de càlcul" i allargar els concursos de secundària. Tot i així, la proposta es vol dur endavant. Des d'APaMMs es comenta que a les jornades que es fan cada any sobre educació primària costa que els professors de secundària s'involucrin.

Un altre tema que fa referència a l'Educació Infantil i Primària és la formació inicial dels mestres. Totes les societats troben que la desaparició de l'especialitat en ciències ha estat una errada important, que es podria tornar a proposar. Des de l'SCM es comenta que s'hauria d'aconseguir, també, que l'administració ho tingui en compte, ja que de res servirà tenir especialistes en ciències (o matemàtiques), si això no va lligat a places d'especialista als centres. Es **proposa** fer un document per enviar a la FESPM perquè es pugui fer una sol·licitud al Ministeri i es tingui en compte per a les futures reformes dels plans d'estudis dels graus.

Es comenta que a Catalunya s'ha proposat una prova d'accés als graus d'Educació Primària i Infantil, per mirar d'assegurar uns mínims coneixements als alumnes d'aquests graus, encara que les matemàtiques no figuren a aquests mínims.

També es tracta de la coordinació entre l'educació primària i l'educació secundària, tan important per al dia a dia de 6è d'EP i de 1r d'ESO. Tots estam d'acord que s'hauria de reforçar aquesta relació.

6. Altres projectes conjunts

- Pep Lluís Pol fa la proposta de fer una traducció al català d'alguns textos sobre didàctica, que es podria fer a través de la revista Suma (com les monografies). Sílvia Margelí explica que un professor jubilat fa temps que es dedica a la traducció del llibre de Polya "La découverte des mathématiques", on apareix el seu decàleg. **S'acorda** que es faci contacte amb aquest professor per saber si li interessaria publicar la traducció.
- **S'acorda** que la propera trobada de societats es faci al 2015, al País Valencià. També s'ha d'anar alerta amb les dates, ja que en aquesta ocasió ha estat molt tard per poder decidir sobre la jornada conjunta de setembre.
- La SBM-XEIX es farà càrrec de redactar dos articles, un per al Notícies de la SCM i un altre per a la revista NouBiaix.